

Bitki mühafizəsi haqqında
Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Bu Qanun Azərbaycan Respublikası ərazisində bitki mühafizəsinin təşkili və həyata keçirilməsinin hüquqi əsaslarını müəyyən edir.

I fəsil

Ümumi müddəalar

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasında bitki mühafizəsi

Bitki mühafizəsi bitkilərin və onların məhsullarının ziyanverici, xəstəlik və alaq otlarından qorunması məqsədilə elmi cəhətdən əsaslandırılmış kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsidir.

Bitki mühafizəsi aşağıdakılarla təmin edilir:

bitkilərin ziyanverici, xəstəlik və alaq otlarının kütləvi çoxalmasının və yayılmasının qarşısının alınmasına, məhsul itkisinə yol verilməməsinə, ekoloji təmiz bitkiçilik məhsullarının əldə edilməsinə, ətraf mühitin, əhalinin sağlamlığının, xeyirli fauna və floranın pestisidlərin zərərli təsirindən qorunmasına yönəldilmiş bitki mühafizəsi üzrə tədbirlər sisteminin həyata keçirilməsi, karantin və digər xüsusi təhlükəli ziyanverici obyektlərin təsdiq edilməsi və ləğvi üzrə məqsədli dövlət proqramlarının yerinə yetirilməsi;

bitki mühafizəsi sahəsində mütəxəssislərin hazırlanması və elmi tədqiqatların təşkil, bitki mühafizə vasitələrinin istehsal və onların istifadəsinə nəzarətin təmin edilməsi üzrə Azərbaycan Respublikasının vahid dövlət siyasətinin formalaşdırılması; bitki mühafizəsi haqqında qanunvericiliyə dövlət orqanları, bələdiyyələr və ictimai təşkilatlar, mülkiyyət formasından və tabeliyindən asılı olmayaraq müəssisələr, icarələr, təşkilatlar, digər təsərrüfat subyektləri, torpaqdan istifadə edən vətəndaşlar, habelə vəzifəli şəxslər tərəfindən riayət edilməsi.

Maddə 2. Bitki mühafizəsi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi

Bitki mühafizəsi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi bu Qanundan və ona uyğun qəbul edilmiş digər normativ hüquqi aktlardan ibarətdir.

Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq müqavilələrində bitki mühafizəsi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyindən fərqli qaydalar müəyyən edilmişdirsə, beynəlxalq müqavilələrin qaydaları tətbiq edilir.

Maddə 3. Bitki mühafizəsi tədbirlərinin həyata keçirilməsi

Bu Qanunda müəyyən edilmiş bitki mühafizəsi tədbirlərinin həyata keçirilməsi dövlət bitki mühafizə xidmətinin fəaliyyəti ilə təmin edilir.

Bitkilərin ziyanverici, xəstəlik və alaq otlarına qarşı mübarizə tədbirləri dövlət bitki mühafizəsi xidməti tərəfindən təşkil edilir, dövlət, bələdiyyə və özəl təşkilatların nəzdində bitki mühafizəsi sahəsində fəaliyyət göstərən qurumlarla əlaqəli şəkildə həyata keçirilir.

Bitki mühafizəsi sahəsində fiziki şəxslərin sahibkarlıq fəaliyyəti qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada verilən xüsusi icazə (lisenziya) əsasında həyata keçirilir.

II fəsil

Dövlət bitki mühafizə xidməti

Maddə 4. Dövlət bitki mühafizə xidmətinin təşkili

Dövlət bitki mühafizə xidməti Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən təşkil edilir.

Maddə 5. Dövlət bitki mühafizə xidmətinin vəzifələri

Dövlət bitki mühafizə xidmətinin vəzifələri aşağıdakılardır:

Azərbaycan Respublikasının bütün ərazisində bitki mühafizəsi haqqında qanunvericiliyə riayət edilməsinə dövlət nəzarətini həyata keçirmək;
ziyanverici obyektlərin kütləvi çoxalmasını qabaqcadan xəbər vermək, bitkilərin və onların məhsullarının ziyanverici, xəstəlik və əlaq otlarından qorunması tədbirlərini təşkil etmək;

dövlət bitki karantini xidməti ilə əlaqəli şəkildə Azərbaycan Respublikasının ərazisini xarici dövlətlərdən karantin ziyanverici, xəstəlik və əlaq otlarının keçməsindən qorumaq, daxili karantin obyektlərinin yeni ərazilərə yayılmasının qarşısını almaq.

Dövlət bitki mühafizə xidməti mülkiyyət formasından və tabeliyindən asılı olmayaraq kənd təsərrüfatı müəssisələrində, idarələrində və təşkilatlarında, bitki mühafizəsi tədbirləri həyata keçirilən digər sahələrdə fitosanitar nəzarətin vəziyyətinə, kimyəvi, bioloji və başqa bitki mühafizə vasitələrinin elmi əsaslarla istifadə edilməsinə tam məsuliyyət daşıyır.

Maddə 6. Dövlət bitki mühafizə xidmətinin maliyyələşdirilməsi və maddi-texniki təminatı

Dövlət bitki mühafizə xidmətinin maliyyələşdirilməsi və maddi-texniki təminatı dövlət büdcəsi vəsaiti, Azərbaycan Respublikası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi digər maliyyə mənbələri, habelə bitki mühafizəsi üzrə qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada göstərilən pullu xidmətlərdən əldə edilən vəsait hesabına həyata keçirilir.

Dövlət bitki mühafizə xidmətinin mütəxəssisləri üçün Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada güzəştlər tətbiq olunur.

Maddə 7. Dövlət bitki mühafizə xidmətinin başqa dövlət idarəetmə orqanları ilə əlaqəli fəaliyyəti

Dövlət bitki mühafizə xidməti bitki mühafizəsi sahəsində, habelə pestisidlərin, bioloji və digər bitki mühafizə vasitələrinin toksikoloji təsiri, ətraf mühitin çirklənməsi, keyfiyyətini itirmiş və istifadəsi qadağan olunmuş kimyəvi maddələrin zərərsizləşdirilməsi məsələlərində ekologiya və təbiəti mühafizə, sanitariya-

epidemioloji, baytarlıq və bitki karantini üzrə dövlət xidmətləri ilə birgə fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan Respublikasının müvafiq nazirlikləri və başqa mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları öz səlahiyyətləri daxilində dövlət bitki mühafizəsi xidmətinə, onun üzərinə düşən vəzifələrin yerinə yetirilməsinə köməklik edirlər.

Dövlət bitki mühafizəsi xidməti restisidlərin, bioloji və digər bitki mühafizə vasitələrinin istehsalı, tədarükü və istifadəsi barədə müəyyən edilmiş qaydada statistika orqanlarına məlumat verir.

III fəsil

Dövlət fitosanitar nəzarətinin həyata keçirilməsi

Maddə 8. Dövlət fitosanitar nəzarəti

Dövlət fitosanitar nəzarəti — dövlət bitki mühafizə xidmətinin bitkilərin ziyanverici və xəstəliklərinin, habelə alaq otlarının aşkar edilməsi, onların kütləvi yayılmasının qarşısının alınması, bitkilərin və onların məhsullarının qorunması üçün tədbirlərin görülməsi, bitki mühafizəsi sahəsində Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin pozulması hallarının aşkar edilməsi və onların aradan qaldırılmasına yönəldilmiş fəaliyyətidir.

Dövlət fitosanitar nəzarətinə daxildir:

ziyanverici obyektlərin kütləvi şəkildə meydana gəlməsi və yayılması şəraitini və səbəblərini, onlarla mübarizənin mümkün ola biləcək neqativ nəticələrini müəyyən etmək;

kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsində bitki mühafizəsi sahəsində zəruri olan normativ sənədləri və tövsiyələri hazırlamaq;

bitkiçilikdə kimyəvi, bioloji və başqa preparatların tətbiq qaydalarını müəyyən etmək; torpaq mülkiyyətçiləri və torpaq istifadəçiləri tərəfindən kimyəvi, aqrotexniki, bioloji, təşkilati və digər təsərrüfat tədbirlərinin aparılmasına, bitki mühafizə vasitələrinin istifadəsi reqlamentinə riayət olunmasına nəzarəti həyata keçirmək;

bitki mühafizəsi haqqında qanunvericiliyin pozulmasının qarşısını almaq və onu pozanları məsuliyyətə cəlb etmək üçün müvafiq tədbirlər görmək.

Maddə 9. Dövlət fitosanitar nəzarətinin həyata keçirilməsi

Dövlət fitosanitar nəzarətinin həyata keçirilməsi dövlət bitki mühafizəsi xidmətinin vəzifəli şəxslərinə və mütəxəssislərinə həvalə edilir.

Dövlət fitosanitar nəzarətini həyata keçirən şəxslər öz fəaliyyətlərində bu Qanunu və Azərbaycan Respublikasının ona uyğun qəbul edilmiş digər normativ hüquqi aktlarını əsas götürürlər.

Nazirliklər, başqa mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları və bələdiyyələr öz səlahiyyətləri daxilində dövlət fitosanitar nəzarətini həyata keçirən şəxslərə öz vəzifə borclarını yerinə yetirməkdə köməklik göstərməyə borcludurlar.

23 aprel 2002-ci il tarixli 311-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002-ci il, № 5, maddə

241) ilə 1-ci maddənin üçüncü hissəsindən "**kəndli (fermer) təsərrüfatları və**" sözləri çıxarılmışdır. Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

bitki mühafizəsi haqqında qanunvericiliyə dövlət orqanları, bələdiyyələr və ictimai təşkilatlar, mülkiyyət formasından və tabeliyindən asılı olmayaraq müəssisələr, icarələr, təşkilatlar, kəndli (fermer) təsərrüfatları və digər təsərrüfat subyektləri, torpaqdan istifadə edən vətəndaşlar, habelə vəzifəli şəxslər tərəfindən riayət edilməsi.

Maddə 10. Dövlət fitosanitar nəzarətini həyata keçirən şəxslərin hüquqları

Dövlət fitosanitar nəzarətini həyata keçirən şəxslərin aşağıdakı hüquqları vardır: mülkiyyət formasından və tabeliyindən asılı olmayaraq müəssisələrin, idarələrin, təşkilatların və təsərrüfatların torpaqlarında, kənd təsərrüfatı məhsulları, toxum və əkin materialları, pestisidlər, bioloji və digər bitki mühafizə vasitələri saxlanılan anbarlarda, həyətyanı sahələrdə, fərdi və kollektiv bağ və bostan sahələrində onların fitosanitar vəziyyətini, ziyanverici, xəstəlik və alaq otlarına qarşı aparılan mübarizə tədbirlərini, mühafizə işləri texnologiyasına və bitki mühafizə vasitələrinin saxlanması və istifadə edilməsi üzrə müəyyən olunmuş reqlamentə riayət edilməsini yoxlamaq;

mülkiyyət formasından və tabeliyindən asılı olmayaraq müəssisələrdən, idarələrdən, təşkilatlardan və digər torpaq mülkiyyətçilərindən və torpaq istifadəçilərindən əkin sahələri və çoxillik əkmələrin, meşələrin, otlaqların və biçənəklərin, toxum və əkin materiallarının fitosanitar vəziyyəti, habelə ziyanverici, xəstəlik və alaq otlarına qarşı aparılmış və aparılacaq mübarizə tədbirləri haqqında lazımi məlumatların verilməsini tələb etmək;

bitkilərin ziyanverici, xəstəlik və alaq otlarına qarşı təlimat və tövsiyələrin, texnologiya və reqlamentlərin pozulması ilə aparılan tədbirləri həmin nöqsanlar aradan qaldırılana qədər dayandırmaq;

müəssisələrə, idarələrə, təşkilatlara və digər torpaq mülkiyyətçilərinə və torpaq istifadəçilərinə sanitariya-gigiyena tələblərinə və təhlükəsizlik texnikasına uyğun olmayan anbar və digər istehsalat binalarında kimyəvi və bioloji preparatların, dərmanlanmış toxum və əkin materiallarının saxlanması üçün istifadə edilməsini qadağan etmək;

pestisidlərin və kənd təsərrüfatında istifadə olunan digər zəhərli kimyəvi maddələrin qalıq miqdarını müəyyən etmək üçün bitkiçilik məhsullarından və torpaqdan nümunələr götürmək;

kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı, saxlanması və satışı ilə məşğul olan torpaq mülkiyyətçilərinə, torpaq istifadəçilərinə və vətəndaşlara bitki mühafizə məsələlərinə, pestisidlərin, bioloji və digər bitki mühafizə vasitələrinin istifadəsi, saxlanması və daşınması texnologiyasına və reqlamentlərinə dair tövsiyələr vermək;

müvafiq standartlara və texniki şərtlərə uyğun gəlməyən bitki mühafizə vasitələrini satan idarə və təşkilatlara müəyyən edilmiş qaydalarda reklamasiyalar təqdim etmək; bitki mühafizəsi haqqında təlimat və tövsiyələrin, pestisidlərin, bioloji və digər bitki mühafizə vasitələrinin saxlanması, daşınması və istifadəsi texnologiyasının və reqlamentlərinin pozulması barədə akt və təqdimatları təqsirli şəxslərin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyətə cəlb

edilməsi üçün prokurorluq orqanlarına, müvafiq nazirliklərə və başqa mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarına göndərmək.

IV fəsil

Bitki mühafizəsi vasitələri və onların tətbiqi

Maddə 11. Bitki mühafizə vasitələri

Əkin sahələrini, çoxillik əkmələri, meşələri, otlaları və biçənəkləri ziyanverici, xəstəlik və alaq otlarından qorumaq üçün mütləq dövlət sınağından keçmiş və Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatında və meşə təsərrüfatında istifadə üçün tövsiyə edilmiş kimyəvi, bioloji və digər bitki mühafizə vasitələri, xüsusi maşın və aparatlar tətbiq edilir.

Maddə 12. Bitki mühafizə vasitələrinin sınağı və qeydiyyatı

Bitki mühafizə vasitələrinin dövlət sınağı pestisidlərin və aqrokimyəvi maddələrin dövlət sınağı haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada həyata keçirilir. Bitki mühafizə vasitələrinin dövlət sınağını həyata keçirən qurumlar bitki mühafizə vasitələrinin tətbiqi, onların qalıq miqdarının kənd təsərrüfatı məhsullarında və ətraf mühit obyektlərində yol verilən həddi barədə normativləri işləyib hazırlayırlar. Dövlət sınağından keçmiş bitki mühafizə vasitələri müəyyən edilmiş qaydada qeydiyyata alındıqdan sonra kənd təsərrüfatında və meşə təsərrüfatında istifadəsinə icazə verilən preparatlar siyahısına daxil edilir.

Dövlət sınağından keçmiş pestisidlərin, bioloji və digər bitki mühafizə vasitələrinin qeydə alınması, habelə onların tətbiqinin məhdudlaşdırılması və qadağan olunması bitki mühafizə vasitələrinin və aqrokimyəvi maddələrin sınağı və qeydiyyatı üzrə müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən sanitariya-epidemioloji, ekologiya və təbiəti mühafizə, baytarlıq nəzarəti üzrə dövlət xidmətləri ilə razılaşdırıldıqdan sonra həyata keçirilir.

Bu və başqa ölkələrdə dövlət sınağından keçməmiş, qeydə alınmamış, habelə istifadəsi qadağan olunmuş preparatların istehsalı, satışı, xaricdən gətirilməsi və tətbiqi qadağan olunur.

V fəsil

Bitki mühafizəsi sahəsində müəssisələrin, idarələrin, təşkilatların, torpaq istifadəçilərinin və vətəndaşların vəzifələri

Maddə 13. Məhsulun istehsalı və satışı ilə əlaqədar vəzifələr

Mülkiyyət formasından asılı olmayaraq kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi və kənd təsərrüfatı məhsullarının satışı ilə məşğul olan müəssisələr, idarələr, təşkilatlar, torpaq mülkiyyətçiləri, torpaq istifadəçiləri və Azərbaycan Respublikasının digər vətəndaşları:

bitkilərin ziyanverici, xəstəlik və alaq otlarının kütləvi inkişafının, onların yayılmasının, məhsul itkisinin qarşısının alınması məqsədi ilə müntəzəm olaraq kompleks mübarizə tədbirlərini həyata keçirməyə;

bitki mühafizə vasitələrinin saxlanması, daşınmasında və istifadə edilməsində

müəyyən olunmuş reqlamentlərə və qaydalara riayət etməyə, ətraf mühitin və bitkiçilik məhsullarının pestisidlərlə çirklənməsinə, onların insan və heyvanlara zərərli təsirinə yol verməməyə;

əkin sahələrinin, çoxillik əkmələrin, meşələrin, otlaqların və biçənəklərin fitosanitar vəziyyəti, bitkiçilik məhsullarının qorunması üçün həyata keçirilən tədbirlər, bitki mühafizə vasitələrinin istehsalı və istifadəsi haqqında dövlət bitki mühafizə xidmətinə məlumat verməyə borcludurlar.

Maddə 14. Zəhərli maddələrin qalıq miqdarına dövlət nəzarəti

Kənd təsərrüfatı məhsullarında, yemdə, ərzaq məhsullarında, torpaqda və ətraf mühit obyektlərində pestisidlərin, nitratların və insan və heyvanların həyatı üçün təhlükəli olan digər zəhərli maddələrin və birləşmələrin qalıq miqdarına dövlət nəzarəti müvafiq icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən həyata keçirilir.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının emalına və satışına məhsulun tərkibində pestisidlərin, nitratların və insan və heyvanların həyatı üçün təhlükəli olan digər zəhərli maddələrin və birləşmələrin qalıq miqdarı yol verilən normativ səviyyədən artıq olmamasını təsdiq edən sertifikat olduqda icazə verilir. Həmin sertifikatların tətbiqi mərhələləri və qaydaları Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

İstehsalçıya sertifikat müvafiq dövlət orqanı tərəfindən toksikoloji qiymətləndirmə əsasında verilir. Məhsulun tərkibində pestisidlərin, nitratların və insan və heyvanların həyatı üçün təhlükəli olan digər zəhərli maddələrin və birləşmələrin qalıq miqdarı yol verilən normativ səviyyədən artıq olarsa, onun satışına icazə verilmir. Bu halda məhsulun istifadə edilməsi haqqında qərar sanitariya-epidemioloji və baytarlıq üzrə dövlət xidmətləri tərəfindən verilir. İstifadəsi mümkün olmayan kənd təsərrüfatı və ərzaq məhsulları Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş qaydada geri alınır, utilləşdirilir və ya məhv edilir. İdxal edilən kənd təsərrüfatı və ərzaq məhsullarının keyfiyyəti təhlükəsizlik baxımından Azərbaycan Respublikası standartlarının tələblərinə uyğun gəlməli, müvafiq sertifikatlarla müşayiət edilməlidir.

VI fəsil

Bitki mühafizəsi haqqında qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət. Bitki mühafizəsinə dair mübahisələrin həlli

Maddə 15. Vəzifəli şəxslərin və vətəndaşların məsuliyyəti

Vəzifəli şəxslər və vətəndaşlar:

bitkilərin ziyanverici, xəstəlik və əlaq otlarına qarşı nəzərdə tutulmuş kompleks tədbirləri pozmaqla və ay aparmamaqla ziyanverici obyektlərin kütləvi yayılmasına və inkişafına, bununla da əkinlərə ziyan vurulmasına və ya onların məhv edilməsinə şərait yaratdıqda;

bitki mühafizə vəsaitlərinin istifadə edilməsi texnologiyasına və reqlamentinə riayət etməməsi nəticəsində başqa torpaq mülkiyyətçilərinə, torpaq istifadəçilərinə və vətəndaşlara ziyan vurduqda, kənd təsərrüfatı məhsullarını

və ətraf mühiti pestisidlərlə və digər vasitələrlə çirkləndirdikdə; tərkibində pestisidlərin qalıq miqdarı yol verilən normativ səviyyədən artıq olan məhsulları satdıqda və bitki mühafizəsi haqqında qanunvericiliyin pozulmasının digər hallarında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş qaydada intizam, maddi, inzibati və cinayət məsuliyyətinə cəlb edirlər.

Maddə 16. Bitki mühafizəsi haqqında qanunvericiliyin pozulmasına görə vurulan ziyanın ödənilməsi

Təqsirli olan şəxslərə qoyulan cərimələr və bu Qanunun 15-ci maddəsində göstərilmiş digər başqa cəzalar vurulmuş ziyanın tam həcmində ödənilməsindən azad etmir. Vurulmuş ziyanın həcmi və ödənilməsi qaydası Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

Maddə 17. Mübahisələrin həlli

Bitki mühafizəsinə dair mübahisələr Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş qaydada məhkəmələr tərəfindən həll olunur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Heydər ƏLİYEV
Bakı şəhəri, 3 dekabr 1996-cı il
№ 210-IQ

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

23 aprel 2002-ci il tarixli 311-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Topplusu, 2002-ci il, № 5, maddə 241)

QANUNA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI